

Vývoj řeckých bohů

- na počátku všeho byl CHAOS (něco jako nekonečný vesmír v bezmezném temnotě)
- z Chaosu povstala věčná tma Erebos a temná noc Nyx, z nich vzniklo věčné světlo Aithér /étér/ a světlý den Hémerá,
- poté se zrodila země Gaia, podsvětní propast Tartaros a všeoživující láska Erós
- Gaia zrodila boha nebe Úrana a moře Ponta (Pontos)

Úranos

- bůh nebe a samo nebe, po ovládnutí světa si vzal Gaiu za manželku a měli spolu:

Titány

Kyklópy (tři jednoocí obři)

Hekatoncheiry (100ruké a 50hlavé obry, uvěznil je v podsvětí)

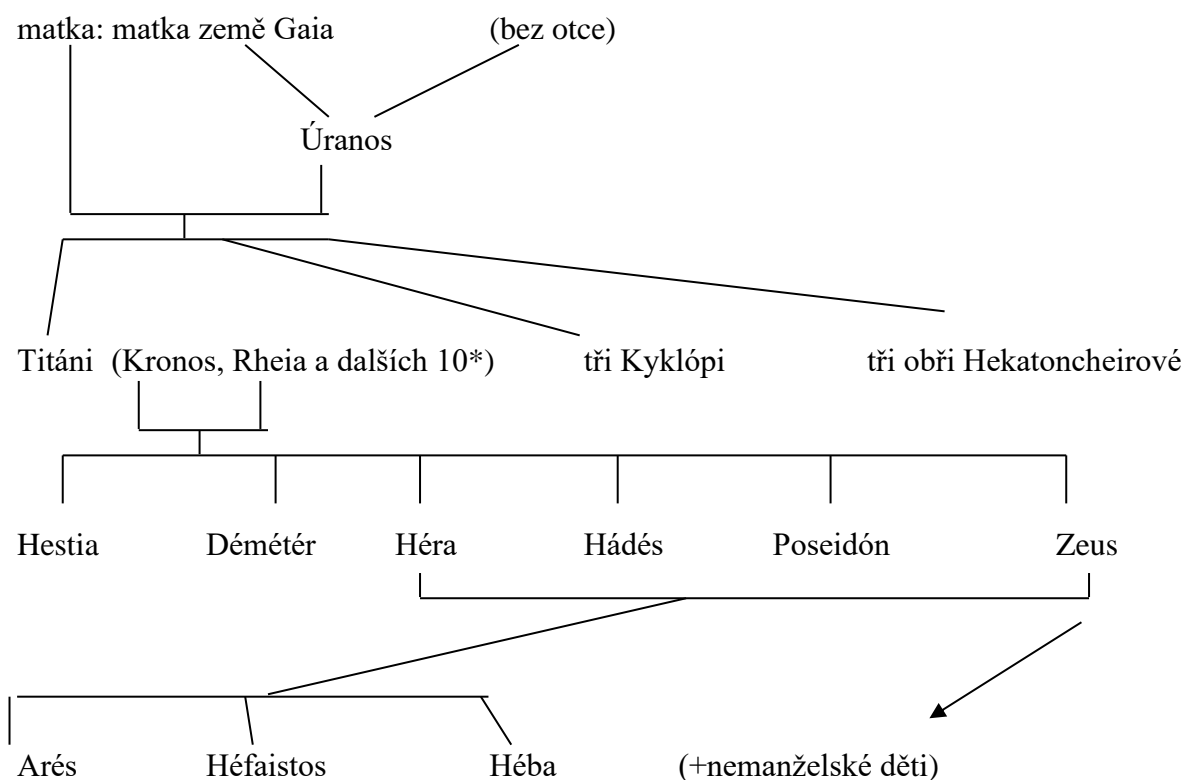
Giganty (obry)

Erínye (bohyně pomsty)

Krónos

Úranův nástupce, lstivý, oženil se se sestrou Rheiou, měli spolu hlavní bohy

Rodokmen Dia

* Ókeanos, Koios, Kríos, Hyperión, Íapetos, Kronos, Theia, Rheia, Mnémosyné, Foibé, Themis a Téthys;

dále se za Titány považují i jejich potomci (Atlas, Prométheus, Epimétheus...)

Příšery apod.:

Kerberos – tříhlavý pes z podsvětí

Pegas

Sirény – ptačí tělo, ženská hlava (krásný obličej),

- krásně zpívají (lákají zpěvem k sobě námořníky, pak je zardousí a vysajou jim krev)

Harpyje – ohavné ženy s ptačími křídly

- původně odnášely duše zemřelých do podsvětí, pak dostaly za úkol trestat krále

Fínea – kdykoliv zasedl k jídlu, přiletěly a snědly, zbytek pošpinily výkaly (zabili je dva Argonauti), dnes haštěřivé ženy

Chiméra (sestra Kerbera)

- obluda – kombinace lva, divoké kozy a hada s dračí hlavou, má obrovskou sílu, tři tlamy a chrlila oheň

- jakmile ucítla člověka, sežehla ho ohněm

- zabil ji hrdina na Pegasovi

- dnes pro svou fantas. podobu – synonymem pro klamně představy, vidiny, přeludy

Kyklopi – obři s jedním okem, násilníci, suroví, nevzdělaní, nectili stát ani bohy

Hydra – dcera stohlavého obra, obluda s hadím tělem a 9 dračími hlavami – za každou useknutou narostly dvě jiné

- žila v bažinách, pustošila okolí, zabil ji Herakles a Ioláes

- dnes něco, co jde špatně porazit, něco obludného (hydra fašismu, války, byrokratismu)

Charybdis – mořská obluda – vír v Messinské úžině

- lakotná, chamtivá a nenasytá – hltala vše živé, 3x denně vpíjela vodu

Skylla – mořská obluda se 6 hlavami a 12 rukama a nohama

- žila v hluboké jeskyni na skále a chytala vše živé

- dnes „Upadne do Skyilly, kdo chce uniknout Charybdě.“

Pan – kozí nohy, rohy a vousy, tak se už narodil, když ho matka viděla, prchla strachy

- ujal se ho Hermés, odnesl na Olymp – tam se mu smáli, tak utekl do lesů

- neúspěšný v lásce

- jen Echó ho doprovázela jako ozvěna – nemohla ho však oslovit

- k lidem byl mírumilovný (přívětivý), jen ho nesměli vyrušit ze spánku, to je pak vystrašil, že se jich zmocnil panický strach

(za baroka si ho dávala šlechta do zahrad místo dnešních sádrových trpaslíků)

Medúza (Gorgony) – obludy – kdo na ně pohlédl, zkameněl

- místo vlasů zmije, tvář staré báby s rozšklebenou tváří, zploštělým nosem, zvířecíma ušima a dlouhými tesáky

Megera – první Heraklova manželka, měli spolu tři syny a šťastné manželství, bohyně Héra na Herakla seslala šílenství – zabil syny a musel odejít, z trest musel splnit 12 úkolů

- nikdy se už nevrátil, vzal si ji Ioláes

Fúrie (Erínye) – několik bohyň pomsty a kletby

- sloužily Hádrovi

- stíhaly krvavé zločiny a násilné porušování práva, křivopřísežníky, vzbouřence, rušitele rodinných svazků - spravedlivě bez rozdílů postavení, chránily ubohé a nevinné, bezbranné, lidé i bohové je nenáviděli – báli se jich

věštírna:

Delfy (Pýthie)

- kněžka – přes ni oznamoval Zeus svou vůli

- seděla nad skalní rozsedlinou, ze které vycházely omamné výpary – v extázi něco vykřikovala, kněží to interpretovali – vcelku úspěšně, někdy dvojznačně

Odysseus a jeho návrat k Penelopě

- jako řecký hrdina velmi milován, ale Římané ho považovali za zápornou postavu (považují se za potomky Trojanů – O. měl velký podíl na pádu Troje)
- ithacký král – království vyženil (Penelopa)
- chytrý, moudrý, spravedlivý, odvážný a vytrvalý
- nechtěl se zapojit do Tr. války
- Trojský kůň je jeho nápad

- ostrov, kde námořníci okusili plody lotosu a zapomněli na povinnosti a domov a bezstarostně se oddávali jen zahálce a snění
- ostrov Kyklopů (uzavřel je do jeskyně, pojídal je, Odysseus („Nikdo“) ho oslepil a unikli v kůži ovci) – vyvolal pomstu Poseidóna (Otec Kyklopa)
- ostrov boha větrů Aiola – dostal měch, který nesměl nikdo otevřít (závistiví námořníci otevřeli, vypustili větry, způsobili bouři)
- ostrov lidožravých obrů
- ostrov čarodějnice Kirké (prasata)
- plavba do podsvětí (vstup až na konci světa) – viděl Tartar, kde trpěli hříšníci, setkal se s mrtvými spolubojovníky
- kolem Sirén (voskem zalité uši)
- kolem pohyblivých skal Plankty (vypustil holubičku)
- Skylla a Charybda
- Héliův ostrov – nesměli chytat jeho dobytek (zůstal už jediný Odysseus)
- moře ho vyplavilo na ostrově nymfy Kalypso, kde zůstal 7 let, než uprchl
- zachránila ho krásná Nausiká, Od. se nechá poznat, nevěří mu, musí zvítězit při hrách
- doma – Penelopa tká a párá
Odys. jako stařec – napíná luk a střílí přes očka sekýr
postel z pařezu

Řecké a římské obdoby jmen

Bůh, bohyně	ŘECKO	ŘÍM
Nejvyšší bůh	Zeus	Jupiter
Krása a láska	Afrodíta	Venuše
Lov	Artemis	Diana
Moudrost	Athéna	Minerva
Válka	Áres	Mars
Úroda	Démétér	Ceres
Zábava	Dionýsos	Bakchus
Vášeň, láska	Erós	Amor, Kupidó
Podsvětí	Hádés	Pluto
Oheň, kovář	Héfaistos	Vulcanus
Manželství	Héra	Juno
Obchodníci, poutníci, posel bohů	Hermés	Merkur
Rodinný krb	Hestie	Vesta
Moře, oceány	Poseidón	Neptun
Nebe	Uranos	Uran
Otec Dia	Kronos	Saturn